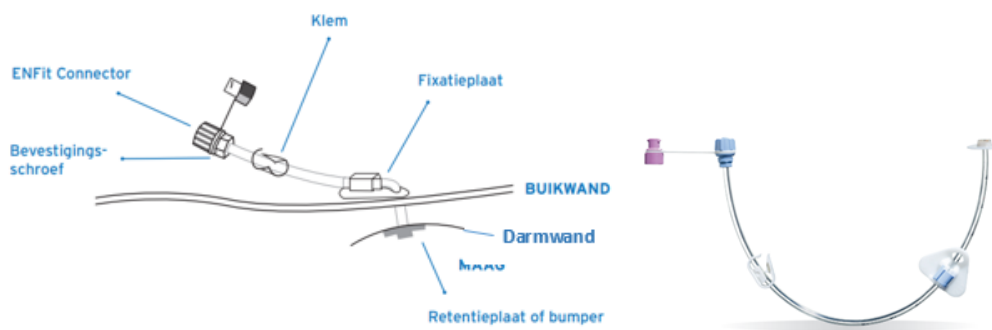

PEC-sonde verzorgen

Deze folder geeft u informatie over de verzorging van de PEC-sonde. Een goede verzorging van de PEC-sonde is belangrijk om de levensduur van de sonde te verlengen. Het is goed u te realiseren dat de situatie voor u persoonlijk anders kan zijn dan beschreven.

In de eerste week

Het is belangrijk dat de buikwand en de dikke darmwand in de eerste week goed tegen elkaar gehouden worden, zodat er een stevige doorgang (fistel) gevormd kan worden. Daarom zit de uitwendige plaat (fixatieplaat) enigszins strak tegen de buikwand aan. Zie onderstaande afbeeldingen. De PEC-sonde moet zeven tot tien dagen zo blijven zitten. **Beweeg de PEC-sonde zo min mogelijk.** Let op; bij lachen, niezen hoesten kan de fixatieplaat iets verschuiven, controleer soms of de fixatieplaat op zijn plaats blijft zitten. Zet een streepje met een watervaste stift net boven de fixatieplaat zodat u weet of de fixatieplaat op zijn plaats blijft/zit. Soms zitten er naast de fistelopening nog steunhechtingen. Het is normaal dat de hechtingen een wat “trekkerig” gevoel geven. De hechtingen moeten tussen zeven à tien dagen verwijderd worden.

(Bron;

Fresenius)

Verzorg de insteekopening dagelijks volgens de onderstaande instructies

- Was eerst uw handen met water en zeep en droog uw handen goed af met een schone handdoek.
- Verwijder het splitgaasje en controleer de insteekopening op roodheid, zwelling en drukplekken.
- Maak met een vochtig gemaakt gaasje voorzichtig de insteekopening en de fixatieplaat schoon en droog hierna de huid, de fixatieplaat en de PEC-sonde goed af met een schoon gaas.
- Plaats tussen de fixatieplaat en de buikwand een schoon splitgaasje. Zorg dat de fixatieplaat op zijn plaats blijft zitten. Plak de sonde vast op de buik met een pleister.
- Indien er veel vocht uit de insteekopening komt, maakt u de insteekopening vaker per dag schoon met een vochtig gemaakt gaasje en droog daarna de huid, sonde en fixatieplaat goed.
- Als er na twee dagen geen vocht meer uit de insteekopening van de PEC-sonde komt, mag u weer douchen. U mag pas na tien dagen weer zwemmen of in bad.
- Indien nodig mag u vier maal daags 1000 mgr. Paracetamol gebruiken tegen de pijn.
- Laat de klem, die op de PEC-sonde zit zoveel mogelijk open. Zet de klem alleen dicht voor het aansluiten van het laxeermiddelen zodat er geen lekkage is. Zo blijft de PEC-sonde langer in goede conditie en gaat zo jaren mee.
- Indien er hechtingen rondom de PEC-sonde geplaatst zijn, mag er pas gedompeld en gedraaid worden nadat de hechtingen verwijderd zijn. U krijgt een recept voor antibioticakuur mee voor vijf dagen na de PEC-plaatsing. Het kan zijn dat de kuur verlengd moet worden als de wond gaat ontsteken. Neem dan contact op met uw arts.

De algemene PEC-zorg na de eerste week

Deze bestaat uit drie stappen.

1. Het reinigen van de PEC-sonde en de huid rondom de insteekopening.
2. Het reinigen van de ENFIT-aansluiting.
3. Het toedienen van laxeermiddel en doorspuiten via de PEC-sonde.

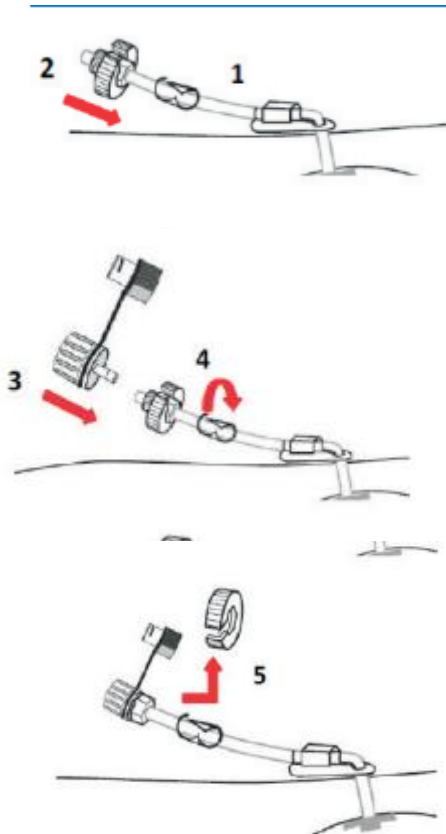
1. Reinigen van de PEC-sonde en de huid rondom de insteekopening.

Zorg dat alle spullen binnen handbereik zijn.

Was altijd uw handen met water en zeep. Droog de handen hierna goed af met een schone handdoek, voordat u handelingen met de PEC-sonde doet.

	<p>1. Sluit de klem op de slang en open de fixatieplaat. Zie afb.1</p>
	<p>2. Maak de PEC-sonde los en haal hem uit de fixatieplaat Zie afb. 2</p>
	<p>3. Schuif de fixatieplaat naar boven zie afb. 3 4. Inspecteer de huid rondom de insteekopening op irritatie, roodheid, zwelling en drukplekken. 5. Maak de huid en beide kanten van de fixatieplaat schoon met een vochtig gaas en daarna goed drogen met een schone handdoek. Gebruik geen föhn. 6. De PEC-sonde tussen duim en wijsvinger vastpakken en duw de PEC-sonde 3 à 4 cm naar binnen. Dit heet dompelen. In het begin kan dompelen gevoelig zijn, smeer dan klein beetje babyolie of vaseline op de PEC-sonde. Verwijder dit na het dompelen van de PEC-sonde. 7. Trek daarna licht aan de PEC-sonde totdat er weerstand wordt gevoeld. De interne fixatieplaat ligt dan tegen de darmwand aan. Droog de PEC-sonde, huid en fixatieplaat goed.</p>
	<p>8. Plaats de fixatieplaat terug in de originele positie. Laat ter dikte van een euromunt ruimte tussen de fixatieplaat en de buikwand.</p>

PEC-sonde verzorgen

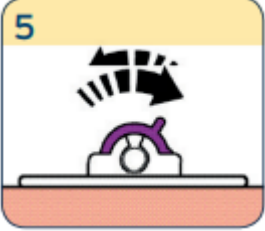

1. Bevestig de fixatieplaat en sluit de klem.
2. Bevestig de bevestigingsschroef met de externe witte ring op de sonde → het witte gedeelte dat naast de fixatieplaat zit.

3. Druk de pin van de ENFIT- connector in de sonde.
4. Schroef de bevestigingsschroef en de ENFIT-connector vast terwijl u de ENFIT-connector vasthoudt. Draai enkel aan de bevestigingsschroef.

5. De witte ring mag na het vastschroeven verwijderd worden.

(Bron; Fresenius)

	<p>9. Bevestig de PEC-sonde weer in de fixatieplaat zie afb. 4 en sluit de fixatieplaat zie afb. 5. Ter controle moet de markeerstreep net boven de fixatieplaat zichtbaar zijn.</p> <p>10. Fixeer de sonde zo dat er geen knikken in komen.</p> <p>11. Bij veel transpireren of bij vocht uit de insteekopening; plaats een splitgas tussen de fixatieplaat en de buikhuid.</p> <p>12. Gebruik zalven: kortdurend en alleen op advies van een deskundige.</p> <p>13. Producten waarin polyvidon/jodium bevatten moeten vermeden want deze kunnen de PEC-sonde beschadigen.</p>
---	---

2. Reingen van aansluitstukjes

1 à 2 keer per week reinigen met water met behulp van een tandenrager/wattenstaaf.

3. Toedienen van laxeermiddelen en doorspuiten van de PEC-sonde

- Laxeermiddelen dienen opgelost te zijn in water.
- Spoel voor en na het laxeermiddel de PEC-sonde door met 20 à 40 ml. lauwwarm water.
- Bij geen gebruik van de PEC-sonde; 1x daags doorspuiten met 20 à 40 ml lauwwarm water.
- Opbouwschema voor het laxeren krijgt u mee bij ontslag.

Bevestigen van een nieuwe ENFIT-aansluiting(connector)

Hieronder vindt u een aantal tips en aandachtspunten, die zelf kunt doen.

Bij een gezwollen, rode, geïrriteerde huid of drukplekken

- Indien de fixatieplaat te strak zit, kunt u hem iets losser maken.
- Maak de huid rondom insteekopening een paar keer per dag schoon met water.
- Bij transpiratie of vochtafscheiding; plaats een splitgaasje tussen de fixatieplaat en de huid. Probeer de huid zo veel mogelijk aan de buitenlucht te drogen. Ga bijvoorbeeld een keer met ontblote buik in de zon zitten of thuis 's avonds op de bank voor de tv.
- Gebruik eventueel een dun laagje zinkzalf of sudocreme rondom de insteekopening.

Bij ontstaan van wild vlees (trosje of een bolletje weefsel rond de insteekopening)

Sommige mensen hebben sneller een neiging tot vorming van wild vlees. Zorg dat de huid goed droog blijft en het fixatieplaatje dicht tegen de buikwand aanzit want vocht en darmsappen kunnen een rol spelen bij ontstaan van wild vlees.

Bij lekkage van vocht langs de sonde.

Controleer of de PEC-sonde op de juiste wijze gefixeerd is want door hoesten, niezen kan het fixeerplaatje iets verschuiven. Er moet ter dikte van een euromunt tussen de fixatieplaat en de buikwand zijn. Bescherm de huid met een dun laagje zinkzalf of sudocreme.

Buried bumper

Dagelijks dompelen voorkomt dat de PEC-sonde vastgroeit in het darmslijmvlies (Buried bumper). U merkt dit doordat het spoel-/laxeermiddel slecht toe te dienen is en dat PEC-sonde niet meer gedompeld kan worden. Ondanks de PEC-sonde vooraf nat is gemaakt of is ingesmeerd met een beetje glijmiddel.

PEC-sonde is verstopt

Let op; oefen in ieder geval geen kracht uit op de PEC-sonde en gebruik geen kleinere ENFIT spuiten dan 10 ml. Gebruik ook geen geleidraad of scherp voorwerp want hiermee kan u de PEC-sonde beschadigen.

- Spuit de PEC-sonde door met een 10 ml. ENFIT-spuit gevuld met lucht.
- Bij geen resultaat spoelt u de sonde door met minimaal 10 ml. lauwwarm water. Gebruik hierbij geen kracht.

PEC-sonde is eruit uitgevallen.

Binnen vier weken na eerste PEC-plaatsing?

- Neem direct contact op met de (dienstdoende) MDL-arts. Plaats in ieder geval de uitgevallen PEC-sonde of de reserve katheter niet zelf terug, want er bestaat de kans dat het fistelkanaal zich nog niet gevormd heeft.

Na vier weken van de PEC-sonde plaatsing.

- Indien mogelijk plaats de reserve (blaas)katheter terug in de fistelopening en maak deze vast met een pleister. Dien geen laxeer-/spoelmiddel meer toe via de teruggeplaatste katheter.

Pijn

De eerste twee weken kunnen tegen vallen in verband met pijn: bedenk dat de sonde door de spieren van de buikwand is geprikt. Sommige patiënten ervaren hiervan last bij hun dagelijkse bezigheden. Deze klachten zijn met een goede pijnbestrijding te behandelen bijvoorbeeld een combinatie Paracetamol met Diclofenac/ Naproxen. Pijnklachten gaan na enkele weken over.

Verwijderen van de PEC-sonde

De PEC-sonde mag niet binnen vier weken na de PEC-plaatsing verwijderd worden omdat het fistelkanaal zich dan nog niet voldoende gevormd heeft. Er kan dan nog een open verbinding met de buikholte zijn. Na die vier weken kan

PEC-sonde verzorgen

eventueel de PEC-sonde veilig verwijderd worden door een deskundige.

Wanneer contact opnemen

- Bij verstopte of niet te dompelen PEC-sonde.
- Als ondanks de genomen maatregelen de klachten niet verminderen zoals blijvende lekkage, pijn, geïrriteerde rode huid of ontstoken fistel.
- PEC-sonde na vier weken plaatsing eruit is gevallen en het lukt nog om de PEC-sonde of de reserve katheter erin te plaatsen. Mocht dit in de avond gebeuren, neem dan de volgende dag contact op.

Dringende gevallen zijn:

- Bij koorts en toenemende buikpijn wat verergert bij aanraken, hoesten of bewegen. Zeker als dit binnen tien dagen van de PEC-plaatsing is.
- Als de insteekopening ondanks de antibioticakuur na vijf dagen van de PEC-plaatsing er ontstoken uit ziet. Soms moet dan de antibioticakuur verlengd worden.
- Als de PEC-sonde eruit is gevallen of geluxeerd binnen vier weken van de PEC-plaatsing.
- Als de PEC-sonde eruit is gevallen en het lukt niet om hem terug te plaatsen.

Extra informatie

De firma Eurocept komt ongeveer twee weken na plaatsing bij u thuis en gaat dan samen met u beslissen welke spoelmethode het beste bij u past. De handpomp of de elektrische pomp. In de Apple of Android store kunt u gratis een PEG-app installeren. In deze app kunt u waardevolle informatie vinden.

Tot slot

Als u na het lezen van deze informatie nog vragen heeft over de PEC-sonde zorg, dan kunt u de MDL-verpleegkundige e-mailen via mdl.verpleegkundigen@adrz.nl. of bellen naar 088 125 44 95 tussen 8.30 en 17.00 uur. Voor dringende gevallen, voor de PEC-zorg, buiten deze tijden via de Receptie Adrz Goes 088 125 00 00. Zij verbinden u door met de Spoedeisende Hulp. Voor overige vragen kunt u de Afspraakcentrale bellen via 088 125 00 00